

e-Öğrenmede küresel politikalar ve siber şeffaflık için başarılı stratejilerin geliştirilmesi

Öğr. Gör. Serap UĞUR^a

^a Anadolu Üniversitesi, Açıköğretim Fakültesi, ÖTAG Birimi, Eskişehir, Türkiye, 26470

Özet

Bu kitapta e-Öğrenmede küresel politikalar ve siber şeffaflıkla ilgili stratejilerin geliştirilmesi ve başarısı ile ilgili uygulamalar ve önerilere yer verilmektedir. Genel bilgilerle birlikte özel durumlar ve uygulamalarla ilgili bilgiler de yer almaktadır. Kitap 19 bölümden oluşmaktadır. Siber suçlar, güvenlik sorunları, televizyon yayıncılığı, sosyal medya, öğretim tasarımı, ağ ve sistem mimarisi, bilgi entegrasyonu, yaşam boyu öğrenme, uzaktan eğitimin sürdürülebilirliği gibi konularla küreyel politikalar ve şeffaflıkla ilişkileri incelenmiştir. Yazarların deneyimlerinin de yer aldığı araştırma sonuçlarına göre geliştirilebilecek stratejilerle birlikte kitap önemli bir referans kaynak olma rolünü üstlenmiştir.

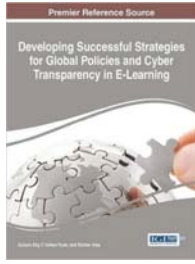
Anahtar Sözcükler: e-Öğrenme, Siber Şeffaflık ve Küresel Stratejiler, Küreyel Politikalar.

Abstract

In this book, practices and recommendations regarding the development and success of global policies and cyber transparency in e-learning are mentioned. In addition to general information on the issue, special cases and practices are also included. The book consists of 19 chapters. The relationship between global policies as well as transparency and the issues such as cybercrime, security, broadcasting, social media, instructional design, network and systems architecture, information integration, lifelong learning and the sustainability of distance education are examined. The book is an important reference source in terms of developing strategies for global policies and cyber transparency in e-learning.

Keywords: e-Learning, Cyber Transparency, Global Strategies, Global Policies.

Giriş

Bu kitap *e-Öğrenme’de Siber Şeffaflık ve Küreyerel Politikalar (Developing Successful Strategies for Global Policies and Cyber Transparency in E-Learning)* çerçevesinde, e-Öğrenmenin teknolojinin değişim ve gelişiminden etkilenerek geldiği konum ve geleceğine ilişkin öngörü ve önermeler içermektedir. Siber şeffaflık ve küreyerel politikalarla e-Öğrenmenin yönetimi, pedagojik yaklaşımlar, içeriklerin hazırlanması, birlikte öğrenme gibi konulara değinilen kitapta ayrıca uzaktan öğrenenlerin öğrenmelerini kolaylaştıracak yaklaşımlarla düzenlenecek yapılardan da bahsedilmektedir.

Kitapta odaklanılan konular;

1. Siber şeffaflık ve Küreyerel e-Öğrenme politikalarında sorunlar ve fenomenler nelerdir?
2. Siber şeffaflık kültürü kavramını anlamak ve tanımlamakla birlikte, e-öğrenme modelleri hakkında bir şeylerin keşfedilmesi.
3. Küreyerel politikalar hakkında siber şeffaflık kültürü araştırmaları için farklı yaklaşımlar göstermek.
4. Siber şeffaflık kültürü hakkındaki gerçek bilgi politikalarının rolünün neden önemli olduğunu açıklamak.
5. Küreyerel politikalar hakkında siber şeffaflık kültürü ve e-öğrenmenin geleceği ile ilgili önemli tanımlamaları yapmak kaydıyla bir dil birliği oluşturulmasıdır.

Siber şeffaflık ve küreyerel e-öğrenme politikaları derinlemesine ele alınarak, yönetim modelleri, iletişim eylemleri, pedagojik yaklaşımlar, e-öğreticilerle öğrencileri bir araya getirecek yeni teknolojiler ve değerlendirme modelleri gibi konularda öneriler sunulmuştur.

Bu nedenle kitapta mevcut zorluklar, ikilemler ve argümanlar çerçevesinde;

- Siber şeffaflık kültürünün güncel özellikleri araştırılmış,
- e-Öğrenme modellerinde siber şeffaflık kültürünün etkisi tartışılmış,
- küreyerel politikalarda siber şeffaflık kültürünün rolü değerlendirilmiş,
- Siber şeffaflık kültürü hakkında gerçek bilgi politikalarının rolünün belirlenmesine çalışılmış,
- Bu bağlamda bir dil birliği oluşturulmasıyla birlikte e-öğrenmenin geleceği için sistematik bir araştırma yapılmıştır.

Kitap 19 bölümden oluşmaktadır. Editörleri Gülsün Eby, T. Volkan Yüzer, Simber Atay tarafından kitaptaki bölümler; giriş, siber şeffaflığın diyalektiği, sorunlu ve bilgilendirici

politikalar, küreyerel politikalar ve e-Öğrenme sistemlerinin doğası, e-Öğrenme modeli ve klasik iletişim-egitim sistemleri, e-Öğrenme için konjonktürel öngörüler olarak gruplandırılmıştır.

Bölüm 1 - Siber Şeffaflık ve e-Öğrenme Üzerine İç İç Görüşler

1. bölümde bir kültürel sorun olarak şeffaflık hakkında bilgi verilmektedir. İlk aşamada, şeffaflık, kurumsal ya da bireysel düzeyde sağlıklı ve ücretsiz sistemleri temsil eden bir ideal olarak sunulmaktadır. Bazen şeffaflık gerçeğin bilgisi ya da gerçeğin malumatı anlamına gelebilmektedir. Dijital teknolojiler ve internet şeffaflığın verimli bir modeli olarak siber şeffaflığı oluşturmaktadır. Şeffaflık ütopyik bir fikir olarak Lewis Carroll'un "cam gibi görünme", Marcel Duchamp'ın "büyük cam", Michelangelo Antonioni'nin "meslek: muhabir", Rene Magritte'in " resimlerde insan durumları" gibi birçok sanat eserine ilham kaynağı olmuştur. e-Öğrenme siber-şeffaflık içinde bilgiye ulaşmak için etkili bir yol olabilir.

Bölüm 2 – e-Öğrenmede Küresel Politikalardan

Küreyerel Siber Şeffaflığa Erişilebilirlik

2. bölümde e-Öğrenme'de küreyerel siber şeffaflık için küresel politikalarla e-Öğrenmenin ürün, cihaz, servis ve / veya ortam toplumdaki tüm insanlar için geçerli çevrimiçi eğitimin yaygın tanımlama derecesi olarak tanımlanabilirliği tartışılmaktadır. Böylece, erişilebilirlik tüm bireylere eşit haklar, eşit olanaklar ile tam katılım ve eşitlikçi etkileşimi sağlayabilir. Küreyerel siber şeffaflık politikalarında erişilebilirliğin sosyal, teknolojik, etik ve kişisel olmak üzere dört boyutlu olduğuna dair bir görüş bildirilmektedir.

Bölüm 3 - Açık ve Uzaktan Eğitim İçin Kütüphane ve

Bilgi Hizmetlerinde Mobilin Rolünün Değerlendirilmesi

Bölüm 3'te açık ve uzaktan öğrenme eğitiminin yaygın olarak kabulü ve dünya genelinde pek çok kurumca benimsenmesi üzerinde durulmaktadır. Kütüphane ve bilgi servisi uygulaması, her yerde uzaktan öğrenenler için geleneksel kütüphaneler ve akademik kütüphanelerin yanı sıra eğitim ve araştırmayı uzaktan eğitim sürecinde yeni aktörler haline getirmiştir. Kütüphaneler kendi hizmetlerini ve mobil eğitim hizmetlerini, eğitim ve pedagojideki heyecan verici yenilikler doğrultusunda yeniden şekillendirmektedir. Giyilebilir bilgisayarlar ve multimedya içerikler aracılığıyla kütüphane hizmetlerinde öğretmenler ve

öğrenciler için yeni avantajlar sunulmaktadır. Açık ve uzaktan eğitim, kaliteli kütüphane hizmetlerinin sağlanmasında tam maliyet konusunu göz ardı etme eğilimindedir.

Bölüm 4 – e-Öğrenmede Karanlık Taraf; Efsaneler ve Politik Suçlar

Bölüm 4'te, e-öğrenmede işlevsiz kabul edilen bazı davranışlar ele alınmaktadır. "Karanlık web" in parçalarını oluşturan bu davranışların arasında siber-zorbalık, intihal, hackleme, hile gibi siber suç formları bulunmaktadır. Bu bölümde, yazarların son on yıldaki çevrimiçi öğrencileri ya da öğrenci disiplin kurulları tarafından belirlenen, gözlemlenen bu davranışların tipolojisi üzerinde durulmuştur. e-Öğrenmenin karanlık yönleriyle ilgili efsanelerin detaylandırılması ve bunların politikalarına yansımaları ele alınmıştır. Yazarlar bu sorunlardaki psikolojik, sosyolojik ve teknolojik anlamda ana nedenleri bularak bu nedenlere uyacak çözüm politikası seçeneklerini sunmak için çalışmışlardır.

Bölüm 5 –Bilgi Yapılarının Kullanılmasıyla Wikipedia Makaleleri ve Kullanıcı Ağlarının Görselleştirmesi

Bölüm 5, Wikipedia'nın açık kaynak olması ve genel erişime açıklığı nedeniyle hızlı bir referans olarak kamuoyunda birçok kişi tarafından kullanıldığını göstermektedir. Mediawiki kullanıcılarının çok kolay arama yapabilmelerinden yapılandırılmış metin ve görsel içeriklere erişimlerine, kaynak paylaşımlarından sayfa geçmişleri ve diğer birçok erişimlerine kadar geniş bir yelpazede şeffaflık sağlamaktadır. Ağa genel bakıldığında, Excel (NodeXL) için keşif ve geliştirmeler yapmakta, üçüncü parti grafik verileri ithalat etmektedir.

Bölüm 6 – e-Öğrenmede Fikri Mülkiyet Hakları ve Şeffaflık Aracılığıyla Güvenli Tarafta Olma

6. Bölümde şeffaflığın, yalnızca bir şey gizleme anlamı değil aynı zamanda bilgi işlem alanında gözle görülür bir etki olmaksızın gerçekleşecek şeyler ya da eylemler için kullanılan bir terim olduğu belirtilmektedir. e-Öğrenme bilgisayara dayalıdır ve bu sebeple şeffaflık bir çatışma uyandırabilir; bir tehdit ve bir kredibilite sorununun ortaya çıkabileceği öngörülmektedir. Bu bölümde şeffaflığın netlik ve görünürlük olan temel tanımıyla şeffaflık ele alınmıştır. Daha fazla birey e-öğrenme programlarına kayıt olmakta, kalite standartları ihtiyacı artmakta ve şeffaflık, hesap verebilirlik ve güven faktörleri önem kazanmaktadır. Bu bölümde fikri mülkiyet tanımları yapılmakta ve öğrencilerin ilgili haklarının korunmasına yönelik çeşitli düzenlemeler önerilmektedir.

Bölüm 7 - e-Öğrenme Ortamlarında Güvenliği Ölçmek İçin Ortalama Başarısızlık Maliyeti-Siber Güvenlik Modeli

7. Bölümde e-öğrenme sistemlerinde güvenlik sorunlarıyla ilgili genel bir bakış yapılmakta ve e-Öğrenme yaklaşımlarıyla güvenlik risk yönetimi ilişkisi ile ilgili bir bağlam tartışılmaktadır. Literatür taraması, e-öğrenme sistemlerinde uygulanan kantitatif güvenlik risk yönetimi modellerinin eksikliğini kanıtlamaktadır. Bu bölümde finansal risk ölçümü ile güvenlik tehditlerinin içinde "ortalama başarısızlık maliyeti" modelinin gücü sunulmaktadır. Dahası, e-Öğrenme uygulamalarının güvenlik konularının sunulması, ilgili paydaşların analizi, güvenlik gereksinimleri, mimari bileşenleri ve tehditleri konularına odaklanılmıştır. TMFC siber güvenlik önleminin e-öğrenme sistemlerinde güvenlik tehditlerini ve riskleri ölçmek için uygun olduğu söylenmektedir. Bu sistemin mimarisi, paydaşların iyi tanımlanmış sınıflar, olası tehdit ve güvenlik açıkları ve e-öğrenme sistemleri ve uygulamaları ile ilgili spesifik güvenlik gereksinimleri listesinin belirlenmesine dayanmaktadır.

Bölüm 8 - Eğitsel Televizyon Programlarında İnteraktif Medya Yönlendirmeleri

Bölüm 8'de televizyon yayınları sırasında verilen sosyal medya rehberlik hizmetlerinden, seyircilerin izlediği programla ilgili görüşler paylaşabilecekleri interaktif sohbet ortamlarından bahsedilmektedir. Bu iletişim tek taraflı etkileşim sağlayan televizyon yapısını kırarak izleyici için program hakkında notlar alabilecek-karşılaştırabilecek ortamlar için oluşturulabilmesi adına yönlendiricidir. Bu dijital işbirliği, televizyon gözlemcileri için sunulan interaktif bir fırsat olarak görülebilir. Uzaktan öğrenenler için televizyon uygulamalarında interaktif ortamlar oluşturulması önemli bir hizmet olacaktır. Dijital işbirliği ile, ders sunumu sırasında verilen rehberlik ile öğrencilerin sosyal medya üzerinden içerik hakkında detaylı destek almasına olanak tanınabilir. Eğitim ortamı olarak televizyon kullanan uzaktan eğitim kurumlarının bu modeli kullanmak için neyi nasıl yapabileceğine yönelik öneriler verilmektedir.

Bölüm 9 – Eğitim Açılımı: Ekonomik ve Sürdürülebilirlik Çözümlerine Yönelim

Bölüm 9'da kaynaklar ciddi sınırlamalarla karşı karşıya iken, yeni zorluklar ve hızla değişen toplumun artan ihtiyaçlarını karşılaması beklentisine yönelik, mevcut eğitim sistemlerinin gittikçe önem kazanan fiyat ve sürdürülebilirlik sorunları için önerilere yer verilmektedir. Bu bölümde eğitim ilkeleri ve uygulamalarındaki bu sorunun çözümü

tartışılmaktadır. Örgün öğrenmede avantajları açıkça görülmekte olan uygulamaların, uzaktan öğrenmede daha fazla şeffaflık ve dolayısıyla gelişmiş işbirliği ile, uygun fiyatta ve uygun eğitim altyapısı, içerik, çözümleri, pedagojik yaklaşımlar ve yöntemlerle sürdürülebilirliği için gerekli yeni bağlantılar gerektiği belirtilmektedir.

Bölüm 10 – Avrupa Birliği’nde Çevrimiçi Eğitimin Kalite Standartları ve Kilit Alanları

10. Bölümde eğitim bilimi ile bilgi ve iletişim teknolojilerinin entegrasyonu gibi; dağıtılmış öğrenme, entegre öğrenme, harmanlanmış öğrenme, esnek öğrenme, karma öğrenme, açık öğrenme ve çevrimiçi öğrenme gibi kavramlar tartışılmaktadır. Bilgi toplumu dönüşüm sürecinde öğrenme en stratejik kavramlardan biri haline gelmiştir. Dünya konjonktüründeki Erasmus, Leonardo da Vinci, Comenius ve Grundtvig gibi tüm çeşitli programlar LLP şemsiyesi altında toplanmaktadır. Bu bağlamda, 21. yüzyıl öğrenen özellikleri olarak öğrenmeyi öğrenme ve yaşam boyu öğrenme yaklaşımları tanımlanmaktadır. Çevrimiçi dersler, öğrencilere bu becerileri öğretmek için bir yol olarak gösterilmektedir. Hem yüz yüze dersler hem de çevrimiçi dersler akredite edilebilir. Üniversite eğitiminde ABD’de üç öğrenciden biri çevrimiçi ders almaktadır. Avrupa’da, bilgiye dayalı ekonomiyi geliştirmek amacıyla çevrimiçi eğitim araştırmaları yapılmaktadır. Avrupa’da, örneğin EADTU, EUA, QAA, ENQA, OUUK olarak online eğitim alanında bazı önde gelen kurumlar çevrimiçi eğitimi de desteklemekte ve çevrimiçi eğitimin kalitesini arttırmak gerektiğini iddia etmektedir. Bu nedenle, sistemi geliştirmek ve standardizasyon düzenlemeleri yapmak konularında aynı enstitüler tarafından çevrimiçi eğitim çalışmaları yapılmaktadır.

Bölüm 11 – MALTEGO Karbon 3.5.3’te İlgili Çevrimiçi Bağlantı Elemanları:

Yüksek Öğrenim İçin Altı Kullanım Modeli

Bölüm 11’de dijital okuryazarlık ve farkındalık oluşturmada çevrimiçi ortamlardaki modern yaşamın ne anlama geldiğini analiz edilmektedir. Çevrimiçi şeffaflığı artırmak için, MALTEGO Karbon (penetrasyon test aracı) "makinelere" ve "dönüşümler" üzerinden “yüzeysel web” için güçlü bir keşfedici olarak tanımlanmıştır. MALTEGO eğitsel bağlamda, teknolojik alt yapısıyla; belgeler, takma adlar, görüntüler, deyimler, e-posta adresleri, telefon numaraları, sosyal medya hesapları ve coğrafi konumu dahil olmak üzere çevrimiçi bilgilerin farklı parçalarının arasındaki bağlantıların araştırılmasını sağlayan bir uygulamadır.

Bölüm 12 – e-Öğrenmede Arayüz Tasarımı Metaforları

Bölüm 12’de uzaktan öğrenenlerin öğrenme ihtiyaçlarını karşılamak amacıyla dinamik yapılara sahip ve etkili e-Öğrenme araçları ve ortamlarından faydalanmanın oldukça önemli olduğu belirtilmektedir. e-Öğrenme zaman ve mekandan bağımsız, öğrenci merkezli, öğrenci kontrollü, esnek öğrenme ortamları ve eşit eğitim fırsatları sunan bir sistemdir. Ancak bu esneklik öğrenenlerin öz-bilişlerini, öz-kontrol ve öğrenme sorumluluklarını artırmıştır. Bu konularla başa çıkmak için metaforlar ve arayüzlerde metafor kullanmanın, yeni ve karmaşık kavram, sistem veya modelleri anlamak için ipuçları sağlayabileceği söylenmektedir. Bu çalışmada, üç ana konu tartışılmıştır. Bu konular e-öğrenme ve uzaktan eğitim, uzaktan eğitim için arayüz tasarımı ve arayüz tasarımında metaforlardır. Çalışmanın son bölümünde, uzaktan eğitimde mecazi arayüz tasarımının avantaj ve dezavantajları tartışılmıştır ve bu tartışmalara dayanarak, bazı önemli tavsiyelerde bulunulmuştur. Günümüzde, eğitim ve öğretim amaçlı teknoloji kullanımı giderek artmaktadır. Bu teknolojiler öğretmen ve öğrenenlere seminerler, tartışma forumları ve diğer yaklaşımlar için geniş bir alan sunmakta ve etkileşim yenilikçi yaklaşımlar getirmektedir. e-Öğrenme teknolojileri ve ilgili gelişmeleri, daha kolay erişilebilir olmuştur farklı çalışma alanlarında kullanılmaktadır. Bu sebeple e-Öğrenme teknolojileri, uzaktan eğitim veya yetişkin öğrenmesinin önemli bir bileşeni olarak ön plana çıkmaktadır.

Bilgi teknolojilerindeki gelişmeler LMS, CMS, LCMS, e-kitaplar, eğitim simülasyonları, eğitsel oyunlar, 3 boyutlu sanal dünyalar video konferanslar, sanal sınıflar, web 2.0 araçları, öğrenme nesnelere, simülasyonlar ve video konferans gibi kullanıcıların etkin olarak kullanabilecekleri e-öğrenme araçları ve ortamları sağlamaktadır. Web teknolojilerinin yayılması ile, eğitim amaçlı e-Öğrenme ortamlarının kullanımı önem kazanmıştır. Özellikle yetişkinler için, bugünün dünyasında, etkili uzaktan eğitim ihtiyaçlarını karşılamak amacıyla dinamik yapıya sahip e-Öğrenme araçları ve ortamlarından faydalanılması oldukça önemlidir. Literatürde yapılan çalışmalar, e-Öğrenme ortamlarındaki bilişsel yükün geleneksel eğitime kıyasla daha fazla olduğunu göstermektedir.

Bölüm 13 – Şeffaflık, Stratejiler ve Siber üçlü h-Avatar Modeliyle e-Öğrenme için Kapsamlı bir Küresel Politikanın Geliştirilmesi

13. bölümde yeni düzey hizmet olan gömülü sistemler ve ağlar uygulanmasında "siber kontrol ve mühendislik bilimleri" ile başlamıştır. Bölümün amacı, tüm yaygın e-öğrenmenin küresel politikalarını şeffaflığa dayalı "siber üçlü h-avatar" strateji ve modeliyle geliştirmenin

yollarını göstermektedir. Bu amacın gerçekleştirilmesi, kabaca üç ana bileşenden ayrılabilir disiplinler arası bir tasarımın sonucunda olabilir. Uygulama düzeyinde problem çözme aşaması, uygulama ayrıntıları olmadan doğru yöntem ve algoritmalar bulmak gerektiğinde ortaya çıkmaktadır.

Uygulama aşaması; mühendisler, programcılar ve uygulama uzmanlarının insanların eşit derecede iyi teknoloji ve ihtiyaç gibi işlevler için gerekli dinamik davranış, güvenilirlik ve işletme güvenliği, boyut, güç tüketimi, maliyet ve replikasyon, üretilebilirlik gibi önceden tanımlanmış şartların sağlandığı aşamadır.

Bölüm 14 – Açık ve Uzaktan Öğrenenlerin İnfomal Öğrenme Ortamı Olarak Facebook Kullanım Durumları

Bölüm 14'te kullanıcıların çevrimiçi ortamlarda kendilerini ifade edebilecekleri, mevcut gruplara katılabilecekleri, diğer kullanıcılarla iletişim kurarak fikir-görüş ve benzeri içeriği kullanıcılara sunan sosyal ağ web sitelerine bakılmıştır. Bu bölümde uzaktan eğitimle fotoğrafçılık eğitimi alan bireylerin facebook gruplarına katılımları incelenmiştir. "Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi Fotoğrafçılık ve Kameraman Eğitimi Önlisans Programı" mezunları tarafından gayri resmi biçimde bir grup açılmıştır. Bu facebook grubunun üyelerine veri toplama amacıyla bir anket gönderilmiş, elde edilen sonuçlara göre, katılımcılar birbirleri ile iletişim kurmalarına ve genel anlamda fotoğrafla ilgili konularda birbirlerine yardımcı olmalarına olanak sağladığını belirtmektedirler.

Bölüm 15 – Modern Agoranın Bir Olasılığı Olarak Siber Şeffaflık: Bilginin Demokratikleşmesine Bir Katkı

Bölüm 15'te, siber şeffaflığın güvenlik sorunları sebebiyle birçok risk taşıdığı belirtilmektedir. Öte yandan Sokratik Yöntem gibi diyalogda olan biri için daha fazla olanak sağlayacağı söylenir. Bu da diyaloga girmeyi mümkün kılar ve böylece yazılı tartışmalar sözlü tartışmalara dönüşür. Sokrates "yazılı kelimeler, toplum için ciddi bir risk oluşturmaktadır." der. Gerçek bilginin iletişimsel anlamda devamlılığının yazı sayesinde sağlayacağını söylemektedir. Bilindiği gibi Sokrates: "bildiğim tek şey; hiçbir şey bilmediğimdir" demiştir. Bu cümle bilgelik kavramının onun gözündeki anlamını ortaya çıkarır ve Sokrates'in diyalektik yöntemini anlamayı sağlayabilir. Çağımızda siber uzay, özellikle siber şeffaflık bilginin değişken formları olarak karşımıza çıkmaktadır. Yorumlama

ve inşa ile ilgili birçok türde kaynağa ulaşılabilir. Siber-şeffaflık modern çağda insanlar için bir "agora" sağlamaktadır.

Bölüm 16 – Müfredat Tasarımında Yaşam Boyu Öğrenmenin Rolü

Bölüm 16’da, yirminci yüzyılda eğitim ve teknoloji alanındaki gelişmelerin eğitim sistemini etkilediğine değinilmektedir. Çağdaş eğitim yaklaşımlarına bakıldığında, eğitim sisteminde uzaktan eğitim ve web tabanlı eğitimin devam ettiği belirtilmektedir. Bugün bireyler kendi ilgi ve talepleri doğrultusunda zaman ve mekandan bağımsız, esnek bir eğitim alabilme şansına sahiptir. Bu da, yeni ve dönüştürücü bir kavram olarak yaşam boyu öğrenme kavramını ortaya çıkarmıştır. Hayat boyu öğrenme, bireylerin hayatlarının herhangi bir zamanında birden fazla alanda eğitim almalarını ifade eden bir kavramdır. Bu durumda, bir birey, ister genç ya da yaşlı, ister emekli ya da çalışan olsun, ihtiyacı veya ilgisi, ya da kişisel gelişimi için hem birden fazla alanda eğitim alabilir hem de ülke ekonomisine katkıda bulunabilir. Uzaktan eğitimde program geliştirme son zamanlarda popülerlik kazanmıştır. Program geliştirme çalışmaları, değişen ve gelişen ihtiyaçlara göre şekillenir gelecekteki eğitim sistemi açısından hayati bir öneme sahiptir.

Bölüm 17 – Bağlı Toplumlarda E-Öğrenme Sistemleri için Oyun Değiştiriciler

17. Bölüm’de ağ, teknolojideki gelişmeler, informal öğrenme gibi oyunu değiştiren etkenlerin ele alındığı bölümdür. Öncelikle; e-öğrenme sistemlerinde bileşenler ve öğrenme eğilimleri kısaca verilmiştir. İkinci olarak, bağlı toplum kavramı incelenmiştir. Bundan sonra, "sosyal medyatla öğrenme", "eğitime açık erişim", "yetenek yönetimi ve siber şeffaflık" "önceki öğrenmelerin değerlendirilmesi" konuları bağlı toplumlarda e-öğrenme sistemleri için oyun değiştiriciler olarak sırasıyla ele alınmıştır.

Bölüm 18 - e-Öğrenme Ortamlarında Siber Şeffaflığın Örgütsel Kodu:

Uzaktan Eğitim Kurumları İçin Bir Çerçeve

Bölüm 18’de e-öğrenme ortamlarında siber şeffaflık için örgütsel koda odaklanmış ve uzaktan eğitim kurumları için bir çerçeve geliştirilmek istenmiştir. Çalışmanın arka planı, siber ve şeffaflık kavramları ayrı ayrı ve birlikte ele alınması ile birlikte saydamlık tanımına dayanmaktadır. Bu anlamda, uzaktan eğitim kurumları için siber şeffaflık çerçevesinin iki boyutuna işaret edilmektedir. Bunlar: iç şeffaflık ve dış şeffaflıktır.

Bölüm, ayrıntılı olarak paylaşılan kişi ve bilgilerin sayısı açısından bu iki boyutu açıklar. Sonuç olarak, e-öğrenme ortamlarında iç ve dış şeffaflık siber saydamlık çerçevesinin vurgusu olabilir. Öte yandan bu çerçeveye, farklı durumlar için kurumlar, uzmanlar ve araştırmacılar tarafından özelleştirilmiş ve güncellenmiştir.

Bölüm 19 – e-Öğrenenler için İnternetin Güncel Sorunları ve Çözümlerine İlişkin Pratik Stratejiler

Bölüm 19’da internet karmaşıklığında öğrenenin öz-biliş, öz-kontrol ve öz-sorumluluk yeterliliklerinin gerekliliğinin altını çizmektedir. e-Öğrenenlerin bilgilerin geçerliliği, güvenilirliği ve anlamlılığı konularında sorumluluğu giderek artmaktadır. Bu çalışmanın amacı, e-öğrenenlere internet ile ilgili güncel konularda pratik stratejiler sunmaktır. Bu çalışma üç aşamada sunulmaktadır. Bunlar; ilk aşamada problemlerle internet kullanımı ve bağımlılığı, bilişsel yük, oryantasyon bozukluğu, sürekli kısmi dikkat ve internet kirliliği olarak ele alınmıştır. İkinci aşamada, semantik web internet okuryazarlığı, internet arama stratejileri, hesaplamalı bilgi motorlarını kullanma ve e-öğrenenler için verilen çalışma ile ilgili sonuçların sonunda pratik stratejiler olarak sunulmaktadır.

Kitapla, bu dinamik alanda daha fazla araştırma fırsatları sunulurken siber şeffaflık ve küreyerel e-Öğrenme politikaları alanında mevcut alanyazına dayanarak, temel bir referans kaynak olmak hedeflenmektedir.

Sonuçlar

Kitapla, bu dinamik alanda daha fazla araştırma fırsatları sunulurken siber şeffaflık ve küreyerel e-Öğrenme politikaları alanında mevcut alanyazına dayanarak, temel bir referans kaynak olmak hedeflenmiştir.

Dijital bilgi çağında gelişmeleri yakından takip eden araştırmacılara son derece yararlı bir kitaptır. Karar vericiler, e-Öğrenme ortamı tasarımcıları ve kütüphaneciler için önemli bir kaynaktır. Psikolojiden tıpa, mühendislikten sosyolojiye, uzaktan eğitimle ilgilenen herkes için stratejik ve yaratıcı bilgiler verilmektedir.

Öneriler

Bu alanda araştırma yapmak isteyen araştırmacılar için hem temel kaynak hem de kılavuz niteliğindeki bu kitap, hem öğrenenler hem öğretmenler için büyük öneme sahiptir. Küreyerel politikalarla ilgili güncellemeler ve gelişen teknolojilerin bu politikalara etkileri

ilerleyen dönemlerde daha çok öne çıkacak konular olarak göze çarpmakta, yeni araştırma yapmak isteyen araştırmacılar için aktif bir alan olarak sunulmaktadır.

Kaynakça

Eby. G, Yüzer, T. V., and Atay, S. (2016). *Developing successful strategies for global policies and cyber transparency in e-learning*. Hershey, PA. IGI Global.

Yazar Hakkında

Öğr. Gör. Serap UĞUR

Öğr. Gör. Serap UĞUR, lisansını 2002 yılında Anadolu Üniversitesi Eğitim Fakültesi Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Öğretmenliği alanında tamamlamıştır. Aynı alanda Yüksek Lisans programından mezun olan Uğur, ikinci Yüksek lisansını Uzaktan Eğitim alanında yapmaktadır. 2000-2002 yılları arasında Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi Bilgisayar Destekli Eğitim Biriminde burslu öğrenci olarak çalışmıştır. Yazar, 2002 yılından itibaren Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi'nde Öğretim Görevlisi olarak öğrenme teknolojileri, öğretim tasarımı, öğrenme malzemesi tasarımı, geliştirilmesi ve uygulamaları konularında çalışarak deneyim kazanmaktadır. Uğur'un çalışma alanları; bilgisayar destekli eğitim, e-öğrenme, açık ve uzaktan eğitim, eğitim yazılımlarında tasarım, üretim, uygulama ve yönetimidir.

Posta adresi: Anadolu Üniversitesi AÖF ÖTAG Birimi, Eskişehir, Türkiye 26470
Tel (İş): +90 222 3350580 - 2434
Eposta: serapsisman@anadolu.edu.tr